

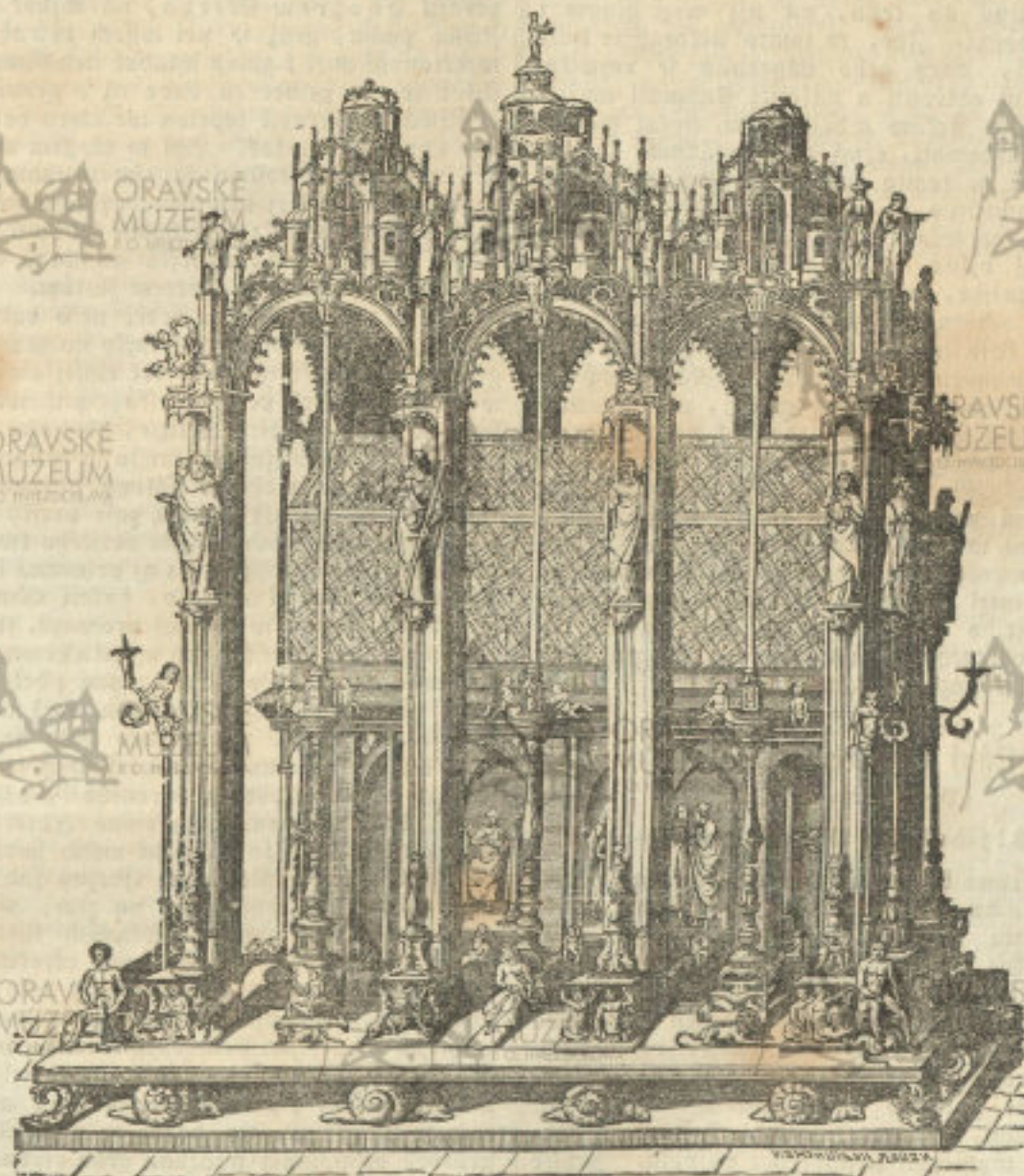
S w ě t o z o r,

nejlacinější spis obrázkový k rozšíření užitečných znalostí
pro Čechy, Moravaně a Slováky.

Číslo 26.

Wychází každou sobotu.

1854

Náhrobek sv. Sebalda v Norimberku.

Mezi památkami starožitnými, nalezajícemi se
ve starožitném a slavném městě Norimberku,
chrám sv. Sebalda se svými překrásnými řezba-
mi a malbami ve své zdi jest neposlední místo za-
ujímá. Uvnitř pak tohoto chrámu pozornost zvy-
klého ohlídatelce nic tak valně na sebe neobrací,
jako výtečný kovářský náhrobek sv. Sebalda,
zpracovaný od slavného mistra Petra Vissera, ge-
hož vyobrazení ve přítomném listu čtenářům se po-
dává.

Znameního tento umělec třináctiletou práci vy-
naložil na vyhotovení mistrovského tohoto díla, kte-
réž leta 1519 dne 19. července veřejně vystaveno
bylo. A však při tak veliké úsilovnosti a práci ne-
velmi veliká náhrada za podíl mu se dostala: neboť
od města nebylo mu více vyplaceno než 20 zl. 40 kr.
za centnýr, což v celosti za 120 cent. 14 lib., kte-
réžto tjíž náhrobek ten dosahuje, asi 2500 zl. vynáší.

Náhrobek ten dychtivě se vyznačuje nejen krás-
nou formou a odměrou svých, hmotností a rozmanitostí

W šesti dnech měla býti teprva veřejná audience, mezi tím časem konaly se princovi všemožné zábavy. Bylťe uváděn do všech ústavů, nic ho ale tak nezajímalo, jako zbrojnice, a mimo to hry divadelní, promezované zvláště w počínání divadle kamenného ostrova, obáčeného ramenama řeky.

ky Newy, kteržj gindy byw bahnitau pustinau, nynj se chluby zámstani, letohrady a anglickými sady. Také se princowi newšdané dostalo podjwánj, když se nowě zhotowená fregata na moře pausttela. Takowau měrau se utápeli smyslowé celého perštého wyflanstwa w hlubinách dwů a užasů, dříve nežli připuštěno bylo před obličej ejšare samého, genž gest první pramen wšj té moci a sily, włádar wšech těch pokladů, hospodar tolikerých zemj a národů.

Staroný přístup Chjzrewa Mirza k císaři byl veřejně vydaným návěstím k 20. srpnu ustanoven. Už od prvního usvětlu tlačil se lid vůkol zimního paláce, a hrnul se do ulic, řady měl staroný průvod veden býti. V zámku zimním byly jiné a schody červeným sukem vyloženy, a mile se lišily od uniformy, ve kteréž vysshorená stála wogenští stráž dvěma řadama. V hodinu s poledne shromáždil se diplomatický sněm ve stvořené swato-
Gjzské gyzbě, w jednom lonci wystrojen stál císařský trůn, dworní panovní a slechy, w počtu asi čtyř set, gyz také byli pchomade; wko oslněno leskem drahocenností newědlo kam dříve obrátiti se. Dva řady welikánských granadýrů zawjralo gyzbu a w nj celé dworánsko, dworské damy se tiskly wedlé ohromných wozů, a semo tamo se widěla prostomilá hlavička, pětím, diamanty a kvojtím wypoždobena, an se prodírá z podpaží obrowi granadýrů. Z obou stran trůnu byla sedadla pro weliké kněze a kněžnu, a králowny minaretské a gruzinské, kteréž odřeknuty se swých lawkazských králowství, nyní gessě gatsi po králowstwu u dwora ruského živy byly. Dstatnj sedadla zagatá byla sborem diplomatickým. Císař wesel dworci po lewé straně s císařownau a nepwyššími důstojny dworskými, a postawil se na poslední stupeň se swauchtj. W tom wtročil i peršský princ wchodem naproti trůnu čelícím, prowoden welobradnjsem císařským strze řady rozstaweného wozika, wedlé kteréhož krátká a sširokými sukami łzemi sražena postawa neuhledně se trectila. Kromě diamanty wykládaného kuzaku (dyky) za pásem neměl jiné zbraně. Na hlavě nesi, tak jako druzi Peršané nosiwagi, špicatou aštrachántu. Princ mohl býti asi dwadecetiletý; obličej geho, ač prawidelný, nic neměl do sebe zwláštního, gen z černého oka se mu gířil neobyčejný ohen, a duchogradná ulbka dodávala přiwab geho snědé twárnosti. Černé knaubky přistínowaly mu hornj rty. W rufan nesi u weliké tobolce z kassimjru swá plnomo-

Gisak byl předtím svého obvyklého oděvu co generál, mace zavěšenau širokau modrau pentli swato-Dněvského řádu, bílé spodky, ve vysokých botách. Muzná spanilá jeho kása vytýčila ho mezi ostatnjmí dvořany. Gisakowna nesla bohaté a sličné rauchy na sobě. Chozrem Mirza přiblíživ a bez oštychání pokloniv se po třikráte, gal se čisti perstým gazylem z blanky, kteráz při výsmě odewzdaném byla ležela, řeč upewněným hlasem. Ale to gednozvuče slow nosim tajeni, kteréz hubnatým powyštugicjm zwuším ždowitě stoly se podobalo, a w práwowědjch často slegnohlasně se končilo, byle by skoro rozesmálo swau neobvyčejnosti přistupně poslauchače; wssak byl swrchowany čas, že princ swau řeč dokonal, gaskoli se stála wážnost při té věci zachowati hleděla. V. Kobofinik yn četl na to tuto řeč přeloženau ruským gazylem, a p. Reselrode odpowědel na ni opět ruským gazylem, což přistogjej tlumočník hned zase na perstý wyložil, rozeznáwage že wssak náčite swym pronešením od přewesseni Chozremowa. Zatím pobal

princ troje mladj perstého Šacha, kteráž esar priglas
a swému kanceléri odewydas. Esar bat wešmi wliďnĕ
stisnuł princowi ruku, a řdyž mu i esarowna ruku po-
dala, řypil se gi princ s welikau řrĕdnostj, řapome-
nny nato aneho nejmĕm gi posibiti.

W návěští se pravilo, že perský posel nepřivítal před císaře, pak voláště i před císařovnu předstoupil, že ale Gogi Milost se trochu poroznemohla, stalo se to ve společné přítomnosti. Když pak císař s císařovnou do pobočných dveří odcházeli, podtrhnul se Chozrew jako zpomatený neb z amynšla, chtěl jíti za nimi a to s takovým klopotem, žeby byl bez mála císařovně ze zadu na pláště staupnul, kdyby ho vrdnutí obřadník byl nezachytil. Z lomonševa Chozrewovo bylo potom dweř Peršanů vypuštěno do gyzby, z nichž jeden, rodem Francouz, adjutant Chozrewa Mirzy, také na něm znáti bylo, se hanbil za své nemotorné perské sukne. Konečně se odebralo poselstvo perské opět toutž cestou do tauriského zámku, kterauž bylo přišlo. Národ nemohl se wynadřivati na toho prince prwního, jenž z Iranu do Europy se vydal, aby mocnému panovníku ruské říše podrobenost perského krále osvědčil a přednesl.

(D o f o n ě e n i.)

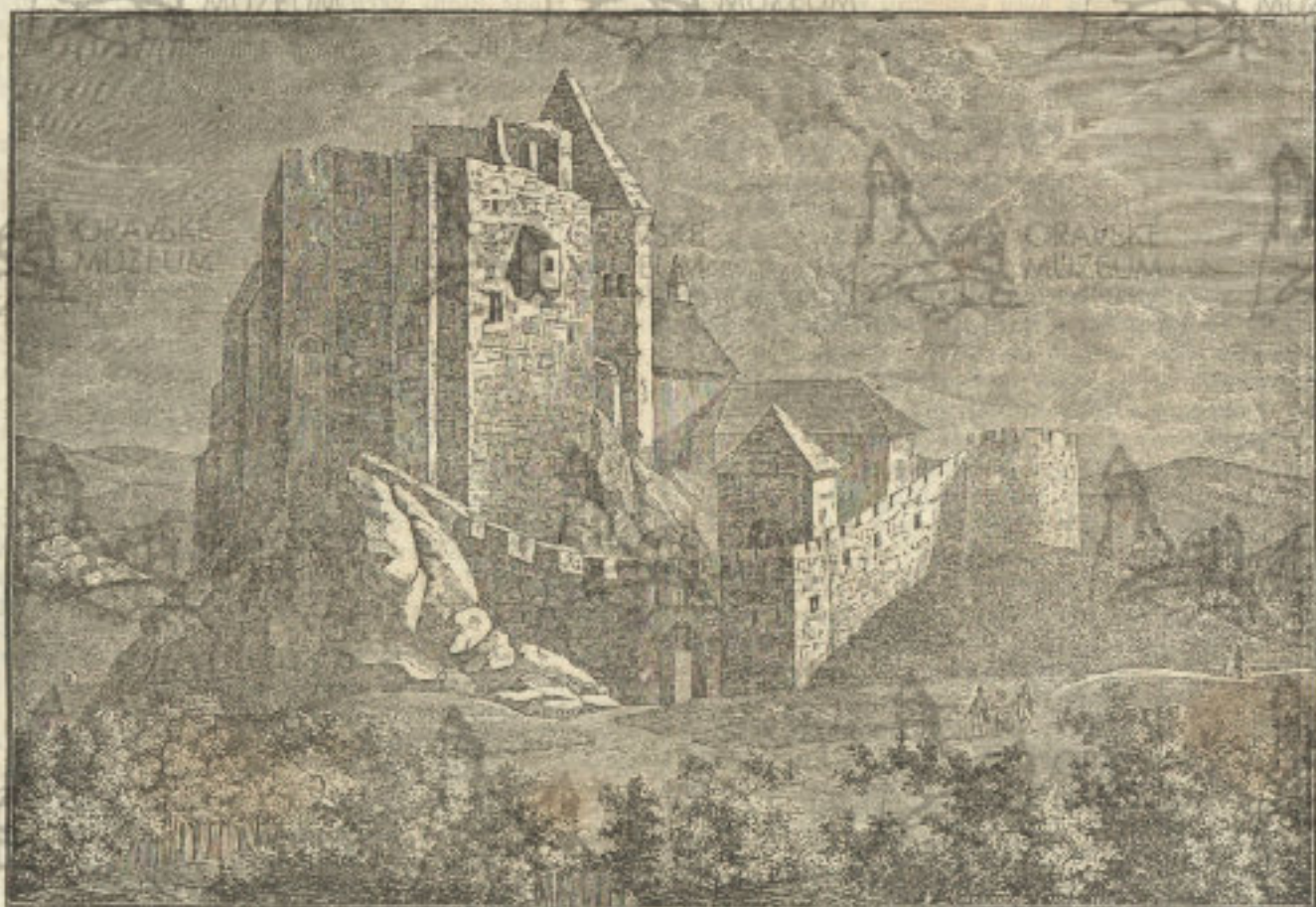
Twrz Lichtenstein w dolnym Rakausku.

Do přigemného městečka Medlinku, oblébeného místa vyrazení weseleých Widenčanů, vede třesnoucí stromotajd se starozitnému zámku Richtensteinnu, zdělanému z tesaného kufowj na wysolém příkrmě stálj. Na západnj geho straně naležá se došti prostranné meziwalj, do něhož se starau branau wgljdi, a w gehož prostranině něsdy konjirny a přjstjty pacholků stály. Skalnaté půdy wrchu toho pozjto zde se slampům a klenbám, anjz galých ozdob šlawitelstwj spatřiti lze, mimo něstere ostatky krásných wýrobků w kamenu na oknách kaple a rytjřstě sijně; sic ginal pěknota wssudy gedinau a hlawnj známkau této starě budowy gest, gegjz neproborené skalnatě zdi od 13ho, aneb gal něstěj djetěj od 11ho stoletj až do 17ho wssim wchřicem časů i wogen odesaly.

Přičiněním gednoho z nědejších držitelů tohoto zámku, swobodného pána z Penckleru, porouchané schody twrze znova opraweny k nemalému pohodlí cestowatelů, mohaucich teď bez nesnáze wšsedly gegi patery pátra ohlédati. Neppamátnějšši a zvlášť štáumatele bégín středního wěku nymjce zanjmagjoi částeč gegi gsau rytířská hů a zámědla laple w horeg-
stlu, a pak tagna sandaice a podzemní žalář w dolegstlu. Mnohé pokoje gestě w celé neporuffenosti se zachowaly, postytugjce očjm nad mjru rozmanity a přj-
gemný pohled. Dpodál twrze we předu wynifagi lidnatá městečka Medlink, Brun a Enzersdorf, u wětšjim gestě wzdálj rozprostjrá se nepřehledné stupenj domů a budow c. k. hlawnjho sídel-
njho města Wjdně, gestto na blížee kweťaucj wi-
nohrady a malebné austalj rozkoffněmu celku obrazu toho nemálo wnady a krásy přidawaji.

Naproti náměmu hradu leží na pahýbku nový
zámeček, opatřený anprawně a šťastně ozdobenými
pohybi, znamenitými škrabau obrázky, rytin, rejsowánj
a ginych uměleckých děl, tolikéž welikau a přerok-
mnan zabradau a mnohými ainyými památkosmi.

Několik toho dostatečně prokázat nelze, zedy hrab Richtensttein kolébka a prvotní sídlo vznešeného knížecího rodu téhož jména byl, gaťoť některý příčinou paubého jména se domnívali; nic méně přece

(Hrad Lichtenstein w Račaušich.)

gisto geš, že tato twrz až do konce 14ho století w držení téhož rodu byla, a snad nebezpečně jí po-
kládali i za otcovské sídlo račaušské jeho linie. Ge-
ště leta 1375 hrad ten byl magetností mohutného
Jana z Lichtenšteina, hofmistra wýwody Al-
berta III., kterýž ale, mviněn gsa z pronewěry, geg
brzo propadnul.

Leta 1381 zakaupili hrabata Eilfská hrad tento
ode dworu, a drželi geg až do leta 1456, kteréhožto
hrabě Fridrich Eilfský od Ladislawa Hunyada
we swádě ubit geš. W následné době hrad Lichten-
stein od gednoho magitele ginému se dostával, až
geg na počátku nynějšího století kníže Stanislaw
Poniatowski zakaupil, kterýž se o vřezdobení
nowého zámku a zahrady velmi přičinil.

Stará twrz Lichtenšteinská mnohokrát by-
la obležena. Na počátku 17ho století ji opanowali
odbojníci uherští pod zprávan wůdce svého Boc-
laye, spolu s Medlinkem, odtud časté výpady
přičinili laupže a hubení do okolních míst činili.
Hrabě Bartoloměj Schwenhüller obogi tu
pewnost zase wybogoval a větší částku odbogalů
zjimal. A wšak leta 1683 w čas druhého obležení
Wšdně od Turků i twrz tato s ginými okolními bo-
la zlázena, od kteréhožto doby zpuslá stoji.

Město Tibur s okolím.

Sarobylé město Tibur, čili — gal u dnešních
Blachů slowe — Tivoli, al dosti weliké, wšak
nad míru nečistě, rozprostírá se po stráni gednoho pří-
vrší w té fragince církevního státu, kteráž wšbec
rowinau římskou (Campagna di Roma) nazý-
wana býwa. Leží vzdálj 5 mil od swetomládného

někdy města Říma, a negen krásau přírody ge obli-
čugij, ale i přemnohými památkami býwatého swětu
swého nad mnohá sausebnj města znamenitě wyníká.
Obywatelů w něm asi 5500 se počítá.

Polátek města tohoto utrhá se w něm newp-
stihlé dáwnowělosti: to gedně vedle swědecnj děge-
plu za gisto se polláda, že one mnohem starší geš,
nežli město Řím. W pozdějších děginách římských
welmi zhusťa o něm zmínka se děge, nade wšsedo pak
za zlateho wělu císaře Augusta, kterýž se welmi čas-
to w něm zdržowal, gakož i ostatnj zamožnj Římané
té doby rádi sobě ge za místo přebýwání zwšlowali.

Nynější obyvatelé města toho, gakožto lidé di-
wotj, wtrznj a zahálčwj, u giných málo dwálj
magi, a žjzda pro u nich galj swátek se slawj, aby
na něm bez prolejí krwe sešlo. Přirozená náklonnost
Blachů k nečinnosti u přelíně geš, že cizinec gal w
samém městě Tiburu, tak i w okolí jeho, negen od
nezbedných žebráků, ale i od dobře obdých sedláků
a weselých dětj ošlowen a prosbami pronásledowán
býwa, kterýž zhlédnauce geg z daleka hnedle swých
hrček opauštěgí a k němu se bromačně sjbhagí.

Tibur má swág hlawnj chrám a mnohé giné
tošety, kterýž nepochybne na zálladech někdejších říms-
kých chrámů wystaweni gsau. Newo obyvatelé mě-
sta tohoto gíj welmi časné — podle dáwnobů od Ba-
ronia přednesených gíj za císaře Dětja (r. 251)
— náboženstwj křesťanské přigali.

Na dnešním nassem obrázku předstawuge se we-
regné náměstí (Piazza publica) s hluchým zastupem
lidu rozličného stawu a powołání, na něm shromá-
děného. Sasseť s weselým swým průwodem pozý-
wá bažkej po zábawě a hrách chátu se swé mo-
stawce; a pšlataly přicáwogj jeho pozwání wšce dle-